

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено

На засіданні кафедри радіомовлення і телебачення факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 31 серпня 2020р.)

Завідувач кафедри В. В. Лизанчук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Радіокомунікація: теорія і новітні практики»,

що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»

першого освітнього рівня вищої освіти

для студентів III курсу (VI семестр) із спеціальності 061 Журналістика

Львів - 2020 р.

СИЛАБУС
з курсу «Радіокомунікація: теорія і новітні практики»
2020/2021 навчального року III курс (VI семестр).

Назва курсу	«Радіокомунікація: теорія і новітні практики»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі курсу	Лизанчук Василь Васильович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри радіомовлення і телебачення. Дворянин Парасковія Ярославівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри радіомовлення і телебачення.
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64 ; (032) 239-40-30 , kafradioiteleb@ukr.net , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308, 310
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка 15 год. Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308,310
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/radiokomunikatsiya-teoriya-i-novitni-praktyku
Інформація про курс	У цьому курсі розкрито особливості інформаційних радіожанрів, призначення і вимоги до них, схарактеризовано спільне і відмінне у методиці підготовки інформаційних радіожанрів та особливості журналістського «Я» в радіоповідомленні, радіозвіті, радіорепортажі, радіоінтерв'ю, радіовиступі, огляді преси.
Коротка анотація курсу	Курс «Радіокомунікація: теорія і новітні практики» є вибірковою дисципліною із спеціальності «Журналістика» для освітньої програми «Журналістика» першого освітнього рівня, яку викладають для студентів III курсу у VI семестрі 2020/2021 навчального року в обсязі 1,5 кредитів (8 год. лекційних, 8 год. практичних занять та 24 год. самостійної роботи)

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Радіокомунікація: теорія і новітні практики» є здобуття студентами знань про особливості інформаційних радіожанрів, їхню структуру, визначальні ознаки, способи відображення дійсності, головною функцією яких є правдиве, всебічне інформування про соціально важливі факти, події, явища, формування індивідуальної і громадської думки радіослухачів. Опановуючи теоретичні засади цього курсу, студенти готують інформаційні радіожанри, які обговорюють на практичних заняттях, засвоюючи методику їхнього створення.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багмут А.І., Бровченко Т.О., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової інформації. – К., 1994. – С.48-64 2. Бараневич Ю.Д. Жанри радіовещання. Киев – Одесса. – 1978. – С.23-28 3. Білоус О. Методичні засади підготовки і проведення інтерв'ю // Телевізійна і радіожурналістики (Історія, теорія, практика: погляд у майбутнє). – Львів, 1999. – Вип.2 – С. 129-138. 4. Зубанич Ф. Діалоги серед літа. – К., 1982. – 262 с. 5. Летунов Ю. Время. Люди. Микрофон. М., 1974. – С.91-125 6. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К.: Знання, 2006. – С.234-264 7. Минков М. К проблеме жанров в радиовещании. М., 1973. – С.3-53. 8. Миронченко В.Я. Діалогічні жанри радіомовлення. – К., 1978. – С.5-32. 9. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення. К., 1996. – С. 123-258. 10. Миронченко В.Я. Радіоновина з погляду сучасності // Сучасна інформаційна політика. К., 1999. – С.168-184. 11. Радиорепортаж. – М., 1967. – 78с. 12. Тівіков П. Інтерв'ю: можливості жанру та секрети майстерності // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С 130-135. 13. Тівіков П. Інтерв'ю: можливості жанру та секрети майстерності // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С 130-135.

	<p>14. Томан Іржі. Мистецтво говорити. – К., 1982.– 262с.</p> <p>15. Федоришин В. Записки радіожурналіста: така наша робота. – Хмельницький, 2002.</p> <p>16. Федотова Л. Становлення репортажа на радіо // Вест. Моск. ун-та. Сер. 11. Журналистика. – 1967. – №6. – С. 16-18.</p> <p>17. Фихтелиус Э. Десять заповідей журналістики // Пер. со швед. Вероники Менжун.– М., 1999.</p> <p>18. Чирва А. Лід у сучасній новині // Сучасна інформаційна політика. К., 1999. – С.79-81.</p> <p>19. Шалайський О. Репортаж – рідкісний жанр української журналістики // Техніка репортажу. – К., 2000.</p> <p>20. Штейніков С. Теоретичні підходи до з'ясування природи та походження інформації // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С. 174-177.</p> <p>21. Щербатюк В. Радіорепортаж. – М, 1970. – 97с.</p> <p>22. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики. М., 1976</p>
Тривалість курсу	40 год.
Обсяг курсу	16 год. аудиторних занять. З них 8 год. лекційних, 8 год. практичних і 24 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що таке радіожанр? - На які групи розподілено жанри в радіожурналістиці? - Яке призначення і жанрові особливості радіоповідомлення, радіозвіту, радіорепортажу, радіоінтерв'ю, радіовиступу, радіоогляду преси? - Які різновиди радіоповідомлення, радіозвіту, радіорепортажу, радіоінтерв'ю, радіовиступу, радіоогляду преси? - Особливості методики підготовки радіоповідомлення, радіозвіту, радіорепортажу, радіоінтерв'ю, радіовиступу, радіоогляду преси. - Форми вираження журналістського „Я” в кожному інформаційному радіожанрі. - Складові комунікаційного процесу. - Основні запити аудиторії щодо тематики

	<p>інформаційних радіожанрів.</p> <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зіставити інформаційні жанри радіомовлення, телебачення, преси і виокремити спільне та відмінне у них. - Окреслити особливості методики підготовки інформаційних жанрів на радіо, телебаченні та пресі. - Зробити загальний, тематичний огляди преси. - Підготувати радіоповідомлення (розгорнуте, коментоване, полемічне), радіозвіт, радіорепортаж та радіоінтерв'ю. - Виконуючи роль редактора (радіоредакція складається з 4-5-6 студентів), організувати випуск навчальної радіопрограми, яку студенти будуть слухати і обговорювати на практичному занятті. Впродовж семестру кожний студент має бути редактором, кореспондентом, випусковим, ведучим програми, коментатором тощо. - Після того, як радіопрограму прослухали, написати огляд. - Записати на звуконосій інформаційну програму суспільного радіо України, обговорити її та описати результати аналізу.
Ключові слова	Інформаційні радіожанри, радіоповідомлення, радіозвіт, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіовиступ, методика створення матеріалу, професіоналізм
Формат курсу	Очний
Форми навчання	Читання лекцій, дискусії на практичних заняттях, створення інформаційних радіожанрів та їх обговорення.
Теми	Подано у формі «Схеми курсу»
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру – комбінований. Оцінка складається із кількості балів, набраних під час першого і другого модулів, а також за виконання письмової роботи на теми, що під рубрикою «Студент повинен вміти», «Студент повинен знати».
Пререквізити	Вивчення цього курсу пов'язано з опануванням студентами дисциплін «Телевізійна комунікація: теорія і новітні практики», «Історія радіомовлення і телебачення», «Основи культури усного публічного мовлення», «Журналістська

	майстерність», «Основи дикторської майстерності».			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Студенти будуть опрацьовувати рекомендовану літературу, слухати радіопередачі й обговорювати їх, створювати у навчальній телерадіостудії власні інформаційні радіоматеріали.			
Необхідне обладнання	Під час вивчення дисципліни будуть використовувати технічні засоби навчальної телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення.			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.			
	Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	
	A	90–100	5	відмінно
	B	81–89	4	дуже добре
	C	71–80		добре
	D	61–70	3	задовільно
	E	51–60		достатньо
	FX	21-50	2	незадовільно
	F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)
<p>Навчальний модуль «Радіокомунікація: теорія і новітні практики» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Він складається з 2 змістових модулів. Кожен змістовий модуль – по 8 год. лекційних, по 8 год. практичних і по 12 год. самостійної роботи.</p> <p>Передбачено поточний, модульний та підсумковий контроль (іспит).</p> <p>Впродовж семестру студент може набрати максимально 50 балів.</p> <p>Під час іспиту студент також може набрати максимально 50 балів.</p> <p>Підсумкові знання студента за семестр можуть бути оцінені максимально 100 балами.</p> <p>Перший модульний і поточний контроль та оцінювання</p> <p>Під час поточного контролю студент може набрати 10 балів.</p> <p>Відвідування лекцій та практичних занять – 1 бал.</p>				

Реферування навчально-методичної літератури – **від 1 до 3 балів.**

Дискусія на практичному занятті **від 1 до 6 балів.**

Під час першого модульного контролю студент може набрати **максимально 15 балів.**

Він виконує письмове завдання (3 запитання), в якому розглядає проблеми, що під рубрикою „Студент повинен знати” і «Студент повинен уміти».

Письмова робота може бути оцінена **15 балами**, якщо у ній:

- добре розкрита тема, логічно викладено матеріал;
- належно оформлена література;
- добра композиція тексту;
- публіцистичний стиль.

Другий модульний і поточний контроль та оцінювання

Під час поточного контролю студент може набрати **10 балів.**

Відвідування лекцій та практичних занять – **1 бал.**

Реферування навчально-методичної літератури – **від 1 до 3 балів.**

Дискусія на практичному занятті **від 1 до 6 балів.**

Під час другого модульного контролю студент може набрати **максимально 15 балів.**

Оцінюється якість проблемного інтерв'ю, яке студент підготував і записав у навчальній телерадіостудії.

До уваги береться актуальність теми, її розробка, жанр, мовно-стилістичний рівень матеріалу, а також письмовий аналіз радіопередач, які підготували студенти.

Загальний підсумок теоретичних і практичних знань за семестр **може становити 100 балів.**

Оцінка “**відмінно**” (90 – 100 балів) виставляється студентові за такі теоретичні знання та практичні навички:

- всебічна характеристика інформаційних радіожанрів;
- розкриття методики підготовки інформаційних радіожанрів;
- підготовлено проблемне інтерв'ю (публіцистичний діалог), яке обговорено на практичному занятті;
- зроблено ґрунтовну рецензію на радіоматеріали своїх колег.

	<p>Оцінка “дуже добре”, “добре” (71 – 89 балів) виставляється студентові за такі знання і вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – професійна характеристика інформаційних радіожанрів; – окреслення методики підготовки інформаційних радіожанрів; – підготовлене проблемне інтерв’ю (публіцистичний діалог), яке обговорено на практичному занятті; – зроблено добру рецензію на радіоматеріали своїх колег. <p>Оцінка “задовільно” (51 – 69 балів) виставляється за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> – неповно схарактеризовано інформаційні радіожанри; – побіжно розкрито методику підготовки інформаційних радіожанрів; – написано рецензію на радіоматеріали своїх колег; – не розкрита проблема у публіцистичному радіоінтерв’ю. <p>Оцінка “незадовільно” (до 50 балів) виставляється, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не виконані навчальні творчі роботи; – не здійснено аналізу інформаційних радіопрограм; – не підготовлене проблемне інтерв’ю; – не написано рецензії на студентські творчі роботи.
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке радіоповідомлення? 2. Характерні риси радіоповідомлень. 3. Які чинники підвищують цікавість радіоповідомлень? 4. Функції радіоповідомлень. 5. Графічна структура інформаційного радіоповідомлення. 6. Жанрові особливості коментованого радіоповідомлення. 7. Полемічне радіоповідомлення, його особливості. 8. Вимоги до радіоповідомлення. 9. Як Ви розумієте поняття „нейтральне інформування”? 10. Що таке „драматизація факту”? 11. Що таке радіозвіт? 12. Жанрові особливості радіозвіту. 13. Вимоги до радіозвіту. 14. Які Ви знаєте різновиди радіозвіту?

15. Послідовність підготовки радіозвіту.
16. Яка різниця між радіозаміткою (радіоповідомлення) і радіозвітом?
17. Як підготувати радіозвіт без звукового цитування доповіді, виступів?
18. Основні тенденції розвитку радіозвіту.
19. Що є об'єктом зображення у радіозвіті?
20. У який спосіб виявляється позиція журналіста у радіозвіті?
21. Відмінність радіозвіту від звіту у газеті.
22. Дати визначення радіоінтерв'ю.
23. Жанрові особливості радіоінтерв'ю.
24. Вимоги до радіоінтерв'ю.
25. Порівняльна характеристика інтерв'ю на радіо, телебаченні, у газеті чи журналі.
26. Різновиди радіоінтерв'ю.
27. Специфіка підготовки радіоінтерв'ю.
28. Роль і місце інтерв'ю в інформаційній радіопрограмі.
29. Яке радіоінтерв'ю можна вважати важливим офіційним, політичним документом?
30. Які характерні тенденції розвитку радіоінтерв'ю на сучасному етапі?
31. У який спосіб виявляється позиція журналіста в радіоінтерв'ю?
32. Жанрові особливості радіоінтерв'ю.
33. Вимоги до радіоінтерв'ю.
34. Порівняльна характеристика інтерв'ю на радіо, телебаченні, у газеті чи журналі.
35. Різновиди радіоінтерв'ю.
36. Методика підготовки радіо інтерв'ю.
37. Роль і місце інтерв'ю в інформаційній радіопрограмі.
38. Дати визначення радіорепортажу.
39. Яка роль і призначення радіорепортажу?
40. Вимоги до радіорепортажу.
41. Різновиди радіорепортажу.
42. Порівняйте радіорепортажі з репортажами на телебаченні, у газеті.
43. Які характерні особливості радіорепортажу?
44. Якими виражальними засобами створюється

	<p>„ефект присутності" радіослухачів?</p> <p>45. Як поєднується документалізм радіорепортажу з творчою фантазією журналіста?</p> <p>46. Композиція радіорепортажу.</p> <p>47. Роль „звукової картини події" в радіорепортажі.</p> <p>48. У який спосіб виявляється позиція журналіста в радіорепортажі?</p> <p>49. Які жанрові особливості радіовиступу?</p> <p>50. Призначення радіовиступу.</p> <p>51. Порівняйте радіовиступ з радіоінтерв'ю.</p> <p>52. Схарактеризуйте вимоги до радіовиступу.</p> <p>53. Різновиди радіовиступів.</p> <p>54. Яке призначення радіоогляду преси?</p> <p>55. Які бувають радіоогляди преси?</p> <p>56. Особливості методики підготовки радіовиступу та радіоогляду преси.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання студентами якості викладання дисципліни «Радіокомунікація: теорія і новітні практики» буде надано після завершення курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ «РАДІОКОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ І НОВІТНІ ПРАКТИКИ»

Змістовий модуль 1. Жанрові ознаки радіоматеріалів

Тема 1. Радіоповідомлення

(2 години)

1. Радіоповідомлення, його жанрові особливості, призначення
2. Вимоги до радіоповідомлення
3. Різновиди радіоповідомлення
4. Правила побудови радіоповідомлень.
5. „Драматизація факту" в інформаційних радіопрограмах.

Радіоповідомлення – найоперативніший радіожанр, за допомогою якого інформують про різноманітні суспільно важливі та цікаві новини з метою задоволення пізнавальних потреб радіослухачів. Найхарактернішими жанровими особливостями інформаційного радіоповідомлення є оперативність, подієвість, актуальність, достовірність, конкретність. Ці ознаки визначають особливості збору матеріалу, методику його опрацювання, зміст і жанрову форму повідомлення. Залежно від характеру новин, соціального, політичного, культурологічного значення факту, події, явища, ступеня їх повчальності, обсягу інформації, способу викладу

матеріалу, мовностилістичних засобів розрізняють такі різновиди інформаційних радіоповідомлень: хронікальне, розгорнуте, коментоване, полемічне. Будь-яке інформаційне радіоповідомлення повинно характеризуватися новизною, свіжістю, точністю, доказовістю, об'єктивністю, збалансованістю, задоволенням людських інтересів. Природа інформаційного радіожанру диктує лаконічний стиль, бездоганність формулювань, що гарантує точність висловлювання. Про традиційне – писати нетрадиційно, щоби словам було тісно, а думкам – просторо.

Питання для дискусії на практичному занятті (2 години)

1. Що таке радіоповідомлення?
2. Вимоги до радіоповідомлень.
3. Функції радіоповідомлень.
4. Різновиди радіоповідомлень.
5. Серцевина інформаційного радіоповідомлення.
6. Джерела інформації для підготовки радіоповідомлення.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю.Д. Жанры радиовещания (проблемы становления, формирования, развития) / Ю. Д. Бараневич. – Киев–Одесса. – 1978. – С.23-28.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – С. 158 – 176.
3. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики : підручник / В. В. Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – С.234–263.
4. Минков М. К проблеме жанров в радиовещании / М. Минков. – М., 1973. – С.3-53.
5. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. –С. 123-258.
6. Миронченко В.Я. Радіоновина з погляду сучасності / В. Я. Миронченко // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.168-184.
7. Чирва А. Лід у сучасній новині / А. Чирва // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.79-81.
8. Штейніков С. Теоретичні підходи до з'ясування природи та походження інформації / С. Штейніков // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С. 174-177.
9. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики / В. Н. Ярошенко. – М., 1976. – С.33-40.

Самостійна робота

(6 годин)

Щоб закріпити теоретичний матеріал, вивчити фаховий досвід окремих радіожурналістів, студенти слухають, записують інформаційні випуски першого каналу українського радіо, зарубіжних радіостанцій, прослуховують, аналізують. Готують радіоповідомлення і записують їх у навчальній телерадіостудії та обговорюють на занятті.

Тема 2. Радіозвіт і радіовиступ

1. Призначення радіозвіту і радіовиступу.
2. Жанрові особливості радіозвіту і радіовиступу.
3. Різновиди радіозвітів і радіовиступів.
4. Методика підготовки радіозвітів і радіовиступів.

Радіозвіт – це жанр, що не лише повідомляє, але й аналізує, оцінює важливі суспільно-політичні події, для яких характерна дія, виражена у слові. Радіозвіт – це не протокол, не звичайне переповідання виступів, а вдумливий журналістський виклад обміну думок з метою найповнішого відображення суспільно значущої події, яка виражена словом. Видова характеристика радіозвітів зумовлена творчим задумом автора й особливостями відображення дійсності. Розрізняють такі різновиди радіозвіту: короткий хронікальний радіозвіт, прямий інформаційний (загальний розгорнутий) радіозвіт. Аналітичні радіозвіти поділяють на тематичні та проблемні. Популярними є прямі радіотрансляції.

Радіовиступ – це короткий монолог авторитетної людини про соціально значущі, цікаві факти, події, явища суспільно-державного життя. Радіовиступи – це монологи. Той, хто виступає перед мікрофоном, не лише першоджерело інформації; він сам вирішує, в якому обсязі подавати інформацію про факт, подію, явище, до яких аспектів повернути увагу слухачів. Виступаючий перед мікрофоном повинен не лише володіти суспільно значущою інформацією, а й уміти її викласти, щоб його слова глибоко проникли у свідомість слухачів, спонукали до добрих вчинків в ім'я утвердження демократії, прозорості діяльності представників усіх трьох гілок влади, розбудови української України. Радіовиступ – це також самовираження людини, її національно-громадянської позиції, морально-духовних устремлінь, переконань, уподобань.

Питання для дискусії на практичному занятті

(2 години)

1. Об'єкт зображення у радіозвіті і радіовиступі.
2. Вимоги до радіозвіту і радіовиступу.

3. Різновиди радіозвіту і радіовиступу.
4. Виразальні засоби у радіозвіті і радіовиступі.
5. Особливості методики підготовки радіозвіту і радіовиступу.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Жанры радиовещания (проблемы становления, формирования, развития) / Ю. Д. Бараневич. – К., Одесса, 1978.
2. Бараневич Ю.Д. Жанры радиовещания / Ю. Д. Бараневич. – Киев–Одесса. – 1978. – С.23-28.
3. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник. – 2-ге вид., допов. / О. Я. Гоян – К. : Веселка, 2004.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – С. 158–176.
5. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики : підручник / В. В. Лизанчук. – К.,Знання, 2006. – С.360-371.
6. Минков М. К проблеме жанров в радиовещании / М. Минков. – М., 1973. – С.3-53.
7. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – С. 123-258.
8. Миронченко В.Я. Радіоновина з погляду сучасності / В. Я. Миронченко // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.168-184.
9. Радіовиробництво : навч. посібник / Ю. П. Єлісєвенко, М. В. Нагорняк / За заг. ред. проф. В. В. Різуна. – К. : ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф», 2017. – 304 с.
10. Ревенко А. Заповедное слово / А. Ревенко. – М., 1975.
11. Сербенська О. Ефірне мовлення у взаєминах з усною мовою / О. Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика. – 2002. – Вип. 4. – С. 121–127.
12. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики // Пер. со швед. Вероники Менжун.– М., 1999.
13. Чирва А. Лід у сучасній новині / А. Чирва // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С.79-81.
14. Штейніков С. Теоретичні підходи до з'ясування природи та походження інформації / С. Штейніков // Сучасна інформаційна політика. – К., 1999. – С. 174-177.
15. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики / В. Н. Ярошенко. – М., 1976. – С.33-40.

Самостійна робота

(6 годин)

Студенти слухають заздалегідь записану на цифровий носій конференцію або один день сесії Верховної ради України, збори або мітинг і готують з обраної події радіозвіт на 3-5 хв. Потім його обговорюють на занятті.

Можливий такий варіант: студенти ідуть разом з працівником радіо на збори, сесію обласної, міської чи районної Ради, конференцію, нараду і т. д., стежать як працює радіожурналіст під час події, потім спостерігають за підготовкою або беруть участь у підготовці матеріалу (розшифровка запису, написання звіту, монтаж передачі), слухають по радіо готовий звіт і обговорюють його на занятті.

Студенти слухають записані на звуконосій радіовиступи, визначають їх різновиди (радіовиступ-звіт, радіовиступ-коментар, радіовиступ-відгук, радіовиступ-спогад, радіовиступ-звернення). Готують і записують у навчальній телерадіостудії свої виступи, аналізують їх на занятті.

Змістовий модуль 2. Методичні засади підготовки радіоматеріалів

Тема 3. Радіорепортаж

(2 години)

1. Призначення і жанрові особливості радіорепортажу.
2. Вимоги до радіорепортажу.
3. Різновиди радіорепортажу.
4. Складові частини радіорепортажу.
5. Радіорепортаж в інформаційній програмі.
6. Авторське „Я" в радіорепортажі.

Радіорепортаж – оперативний жанр, в якому динамічно, документально, яскраво й емоційно з використанням звукових виражальних засобів радіо відтворюються події реальної дійсності в їх розвитку через безпосереднє сприймання автора, що створює враження присутності радіослухача на місці події. Основними жанровими ознаками радіорепортажу є документальність, достовірність, об'єктивність, оперативність, які базуються на актуальності інформації. Радіорепортажу притаманні специфічні властивості – наявність звукової документальної картини події, яка дає можливість слухачеві вгамовувати допитливість і повірити тому, що відбувається. Документальні шуми, які передають атмосферу, обставини події, розповідь кореспондента, яка малює пейзаж, портрети людей і, на кінець, живі голоси учасників репортажу – все це створює «ефект присутності», допомагає слухачеві здійснити мандрівку на місце події. Узагальнивши дослідження про природу, жанрові особливості, різновиди репортажу, а також нинішню радіожурналістську практику в Україні, вважаємо, що доцільно, насамперед, розрізняти: а) прямий ефірний репортаж (наживо) і б) радіорепортаж,

змонтований у студії з попередніх записів на місці події. Змонтований радіорепортаж може бути суто інформаційним і проблемним.

Питання для дискусії на практичному занятті

(2 години)

1. Роль і призначення радіорепортажу?
2. Вимоги до радіорепортажу.
3. Різновиди радіорепортажу.
4. Характерні особливості радіорепортажу.
5. Як поєднується документалізм радіорепортажу з творчою фантазією журналіста?
6. Роль „звукової картини події" в репортажі.

Рекомендована література:

1. Багмут А.І., Бровченко Т.О., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової інформації / А. І. Багмут, Т. О. Бровченко, І. В. Борисюк, Г. П. Олійник. – К., 1994. – С.48-64.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – С. 165–176.
3. Кость С. Методичні поради до роботи над репортажем (за матеріалами книги Й. Бех-Карлсена «Бути свідком» : репортаж як метод і жанр) / С. Кость. – Львів, 1993.
4. Летунов Ю. Время. Люди. Микрофон / Ю. Летунов. – М., 1974. – С. 160-173.
5. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики : підручник / В. В. Лизанчук. – К., Знання, 2006. – С.331-360.
6. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення / В. Я. Миронченко. – К., 1996. – С. 259-268
7. Радіорепортаж. – М., 1967. – 78 с.
8. Федоришин В. Записки радіожурналіста: така наша робота / В. Федоришин. – Хмельницький, 2002.
9. Федотова Л. Становление репортажа на радио // Вест. Моск. ун-та. Сер. 11. Журналистика. – 1967. – №6. – С. 16-18.
10. Шалайський О. Репортаж – рідкісний жанр української журналістики / О. Шалайський // Техніка репортажу. – К., 2000
11. Щербатюк В. Радіорепортаж / В. Щербатюк. – М., 1970. – 97 с.
12. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики / В. Н. Ярошенко. – М., 1976. – С. 45-51.

Самостійна робота

(6 годин)

Студенти опрацьовують рекомендовану літературу. Аналізують записані на плівку радіорепортажі, які прозвучали по зарубіжному або суспільному радіо. Визначають жанрові особливості, форму подачі, виражальні засоби, які створюють „ефект присутності” радіослухача. Готують і записують свої репортажі на плівку, здійснюють взаєморецензування радіорепортажів.

Тема 4. Радіоінтерв'ю

(2 години)

1. Специфіка радіоінтерв'ю, його відмінності від інтерв'ю у газеті, журналі, на телебаченні.
2. Різновиди інтерв'ю, їх характеристика.
3. Вимоги до радіоінтерв'ю.
4. Сучасні тенденції розвитку радіоінтерв'ю.
5. Радіоінтерв'ю в інформаційній програмі.
6. Журналістське „Я” в радіоінтерв'ю.

Радіоінтерв'ю – бесіда журналіста з компетентною, авторитетною людиною на суспільно значущу тему, призначену для передачі по радіо. Мистецтво інтерв'ю – це мистецтво діалогу. Особливість радіоінтерв'ю полягає в тому, що на відміну від інших радіожанрів, воно є результатом праці журналіста і співбесідника, має діалогічний характер. У будові радіоінтерв'ю чітко простежується три структурні частини: введення (підводка), діалогічна частина і кінцівка. Залежно від мети, змісту матеріалу, методу його освоєння і викладу по радіо, ми розрізняємо такі різновиди радіоінтерв'ю (безперечно, з певною умовністю): офіційні (протокольні), суто інформаційні, портретні (інтерв'ю зарисовка), проблемні (публіцистичний діалог), інтерв'ю-анкета, прес-конференція, інтерв'ю-полілог (бесіда за «круглим столом»). Треба розрізняти інтерв'ю як метод одержання різноманітної інформації для написання журналістських творів та інтерв'ю як жанр. Специфіка інтерв'ю як жанру полягає в тому, що факт, подія, явище, їх суспільно-політичне значення розкривається через повідомлення, оцінку компетентного співбесідника, який володіє важливою, цікавою інформацією. Надання її «з перших рук», через пряму мову створює відчуття більшої достовірності. Підготовка до радіоінтерв'ю проходить три нерозривно взаємозв'язаних і невіддільних на практиці етапи: загальний, конкретний, психологічний.

Питання для дискусії на практичному занятті

(2 години)

1. Дати визначення радіоінтерв'ю.
2. Жанрові особливості радіоінтерв'ю.

3. Різновиди радіоінтерв'ю.
4. Специфіка підготовки радіоінтерв'ю.
5. Роль і місце інтерв'ю в інформаційній радіопрограмі.
6. Методика підготовки радіоінтерв'ю.

Рекомендована література:

1. Білоус О. Методичні засади підготовки і проведення інтерв'ю / О. Білоус //
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – С. 171–172.
3. Зубанич Ф. Діалоги серед літа / Ф. Зубанич. – К., 1982. – 262 с.
4. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики : підручник / В. В. Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – С.277-330.
5. Миронченко В.Я. Діалогічні жанри радіомовлення / В. Я. Миронченко. – К., 1978. – С.5-32.
6. Миронченко В.Я. Основи інформаційного радіомовлення / В. Я. Миронченко. – К., 1996. – С.269-275.
Телевізійна і радіожурналістика (Історія, теорія, практика: погляд у майбутнє). – Львів, 1999. –Вип.2 – С. 129-138.
7. Тівіков П. Інтерв'ю: можливості жанру та секрети майстерності // Сучасна інформаційна політика / П. Тівіков. – К., 1999. – С 130-135.
8. Томан Іржі. Мистецтво говорити. / Іржі Томан. – К., 1982.– 262с.
9. Федоришин В. Записки радіожурналіста: така наша робота / В. Федоришин. – Хмельницький, 2002.
10. Шумилини Т. «Не могли бы вы рассказать...» / Т. Шумилини. – М., 1976. – 137 с.
11. Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики / В. Н. Ярошенко. – М., 1976. – С. 41-45.

Самостійна робота

(6 годин)

Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, готують проблемне інтерв'ю (публіцистичний діалог), виявляючи при цьому теоретичні знання про жанр. Актуальні інтерв'ю обговорюють на занятті, розміщують на сайті факультету журналістики.

Склав В. В. ЛИЗАНЧУК